

FINANČNÍ KRIZE A JEJÍ DOPADY NA OBCE A MĚSTA

REGIONSERVIS

Ing. Luděk Tesař

Ing. Luděk Tesař

□ 1998 – 2006

Ministerstvo financí

- poradce ministra, analytik
- RUD - posílení daňových příjmů samospráv
- procesní audit ministerstva financí

□ 2002 – 2006

Úřad vlády ČR

- ředitel odboru v sekci předsedy vlády a vedoucího Úřadu vlády
- ISO EN 9001:2000 na Institutu státní správy
- projektové řízení s mezinárodní certifikací dle IPMA

□ 2006 – 2007

Pardubický kraj

- vedoucí kanceláře hejtmána Ing. Michala Rabase

□ 2007 dosud

Regionservis, s.r.o.

- jednatel a expert pro samosprávy
- ekonomika a projekty samospráv

Věřím pouze těm statistikám, které jsem sám zfalšoval.

Winston Churchill

REGIONSERVIS

Negativní specifika ČR

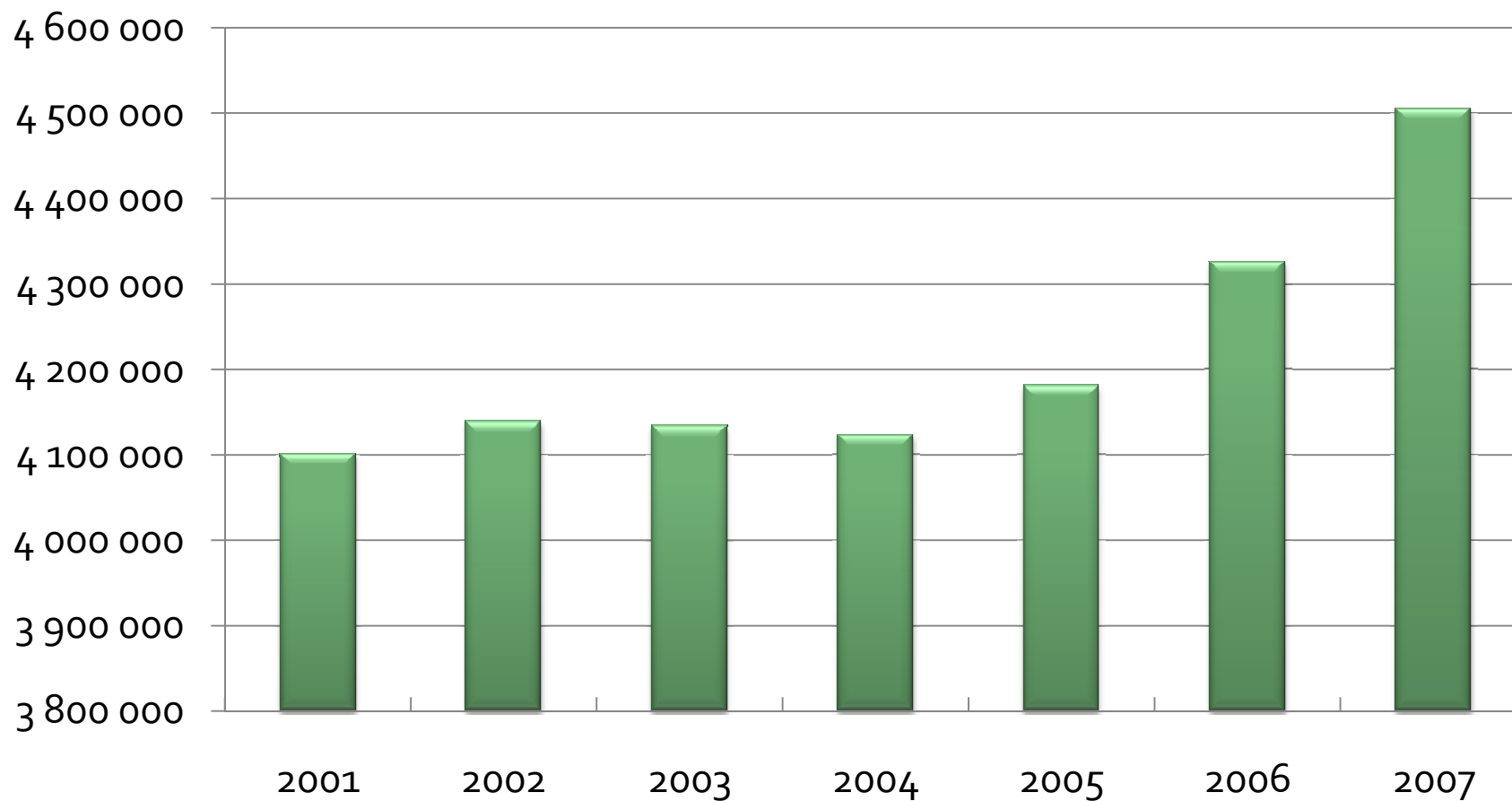

- Vysoké **běžné výdaje státu** = krach Maďarska
- Rostoucí **dluhy** státu a domácností
- Růst **cen vstupů** - energií, platů a vstupů
- **Nízká nezaměstnanost** – nepružnost trhu
  - Silný vliv odborů a snaha udržet neefektivní provozy
- **Sílicí koruna** – omezuje vývoz
- **Sílicí konkurence** (zejména Asie)
- **Dotace** omezující samosprávy

Pozitivní specifika ČR

- **Nenasycené domácnosti**
- Relativně nízká zadluženost v porovnání s vyspělým světem – cca 25 % HDP (svět běžně 50-60 %)
- **Málo rizikových úvěrů domácností**
  - Dominantní dlužník je stát 120 tis. Kč/člen domácnosti
- Dosud silný hospodářský růst 2007, 2008
- Malinko **klesající daně a rovná daň**
- **Zdravé finance obcí**

Vývoj počtu zaměstnanců v ČR

Charakteristika současné krize

Od minulých krizí se tato liší:

- **Je největší od Velké deprese 1929-1933**
- **Globální** v propojeném hospodářství
- Nastala v **nejregulovanějším bankovníctví**
- Největší podíl vládního **přerozdělování**
- Vypukla za situace **nejvyšších daní**

Hlavní příčiny finanční krize

1. **Bezhlavé a rizikové dluhy**

- zadlužování vlád i domácností
- vlády k dluhům pobízí – USA aj. státy přijaly pobídky pro chudší skupiny obyvatel – viz. Podpora hypoték a rizikových dluhů chudších obyvatel - USA FANNY MAE, FREDIE MAC

2. **Nadhodnocení cen derivátů kapitálového trhu**

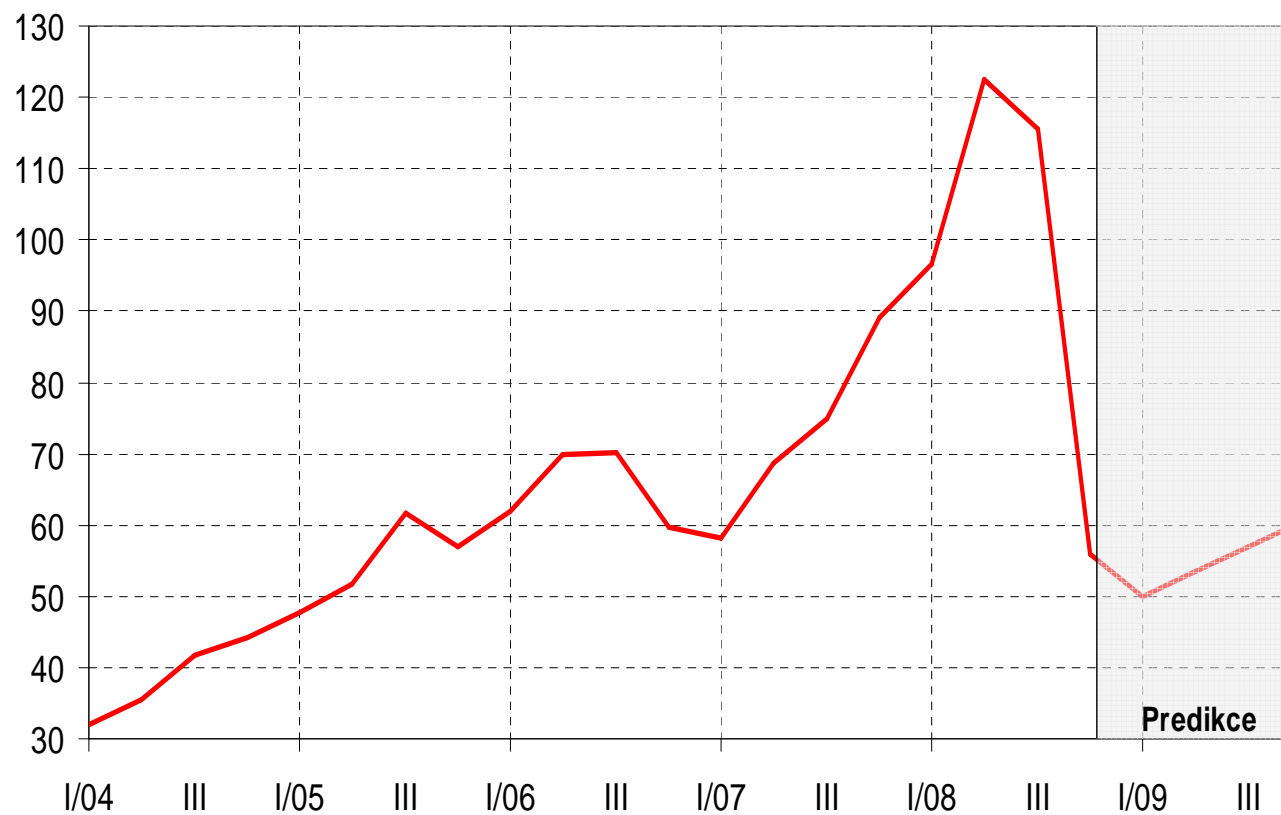
- masivní obchodování a „cenová bublina“ některých derivátů kapitálového trhu bez zkoumání skutečné ceny aktiv a pasiv

3. **Selhala regulace**

Světové ceny - ropa

Vysoký růst cen
(USD/barel)
Krise = návrat

Zdroj: MF 2009

Globální projevy krize

- **Selhání finančních trhů**
- **Úpadek mnoha firem** nejdramatičtější dopady:
  - Bankovníctví
  - Automobilky
  - Nadnárodní společnosti
  - Subdodavatelé
- **Celosvětová recese**

S pocitem úlevy přecházím od neklidného moře
příčin a teorií na pevnou půdu faktů a výsledků

Winston Churchill

REGIONSERVIS

Dopady světové krize v ČR obecně

- Dopady do **podnikatelské sféry**:
  - Postižení budou tradiční vývozcí na západní trhy
  - Dopad bude citelný zejména u dodavatelů vývozců (zejména automobilový průmysl)
- Dopady do **veřejného sektoru** – urychlení problémů
  - Nižší výběry daní a růst nezaměstnanosti
  - Tlak na deficity veřejných rozpočtů
  - Tlaky na růst daní x snaha o obnovení růstu
  - Pokračování poklesu investic a růstu běžných výdajů

Negativní následky krize

- **Další zadlužování vlád** na podpůrné programy
- **Dotace** do podnikání **křivící trh a konkurenci**
  - Umělé živení neudržitelných podniků
- Zhoršení přístupu k penězům
- **Stagnace růstu** blahobytu – růst nezaměstnanosti
- **Posilování centrálního řízení a regulace**
- **Znárodňování** – zejména bank
- Hrozba růstu daní

Pozitivní následky krize

- **Očista** od neudržitelných a ztrátových provozů
- Vhodná **doba na ozdravné reformy**
  - samosprávy nevyjímaje - transformace a racionalizace
- Přechodné **poklesy cen – nízká inflace**
  - zejména pokles cen nadhodnocených komodit, jako jsou např. nemovitosti, přechodně ropa apod.
- **Krizi budou lépe snášet ti zdravější**
  - nezadlužené státy, zdravější podniky, samosprávy nevyjímaje

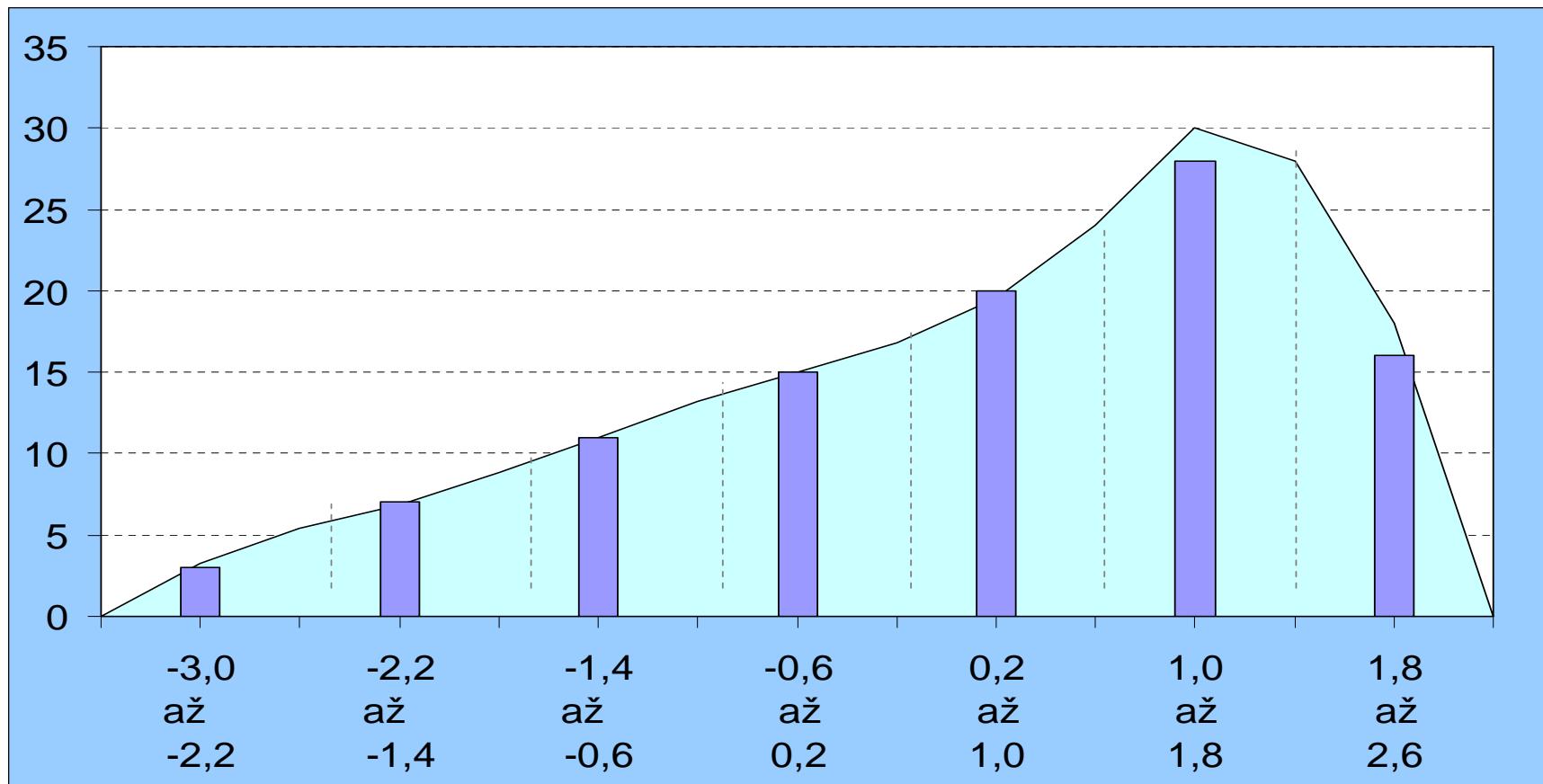
JAKÁ JE BUDOUCNOST

Je moudré hledět dopředu, ale obtížné dívat se dále než můžete dohlédnout.

Winston Churchill

REGIONSERVIS

Předpovědi vývoje v ČR v r. 2009

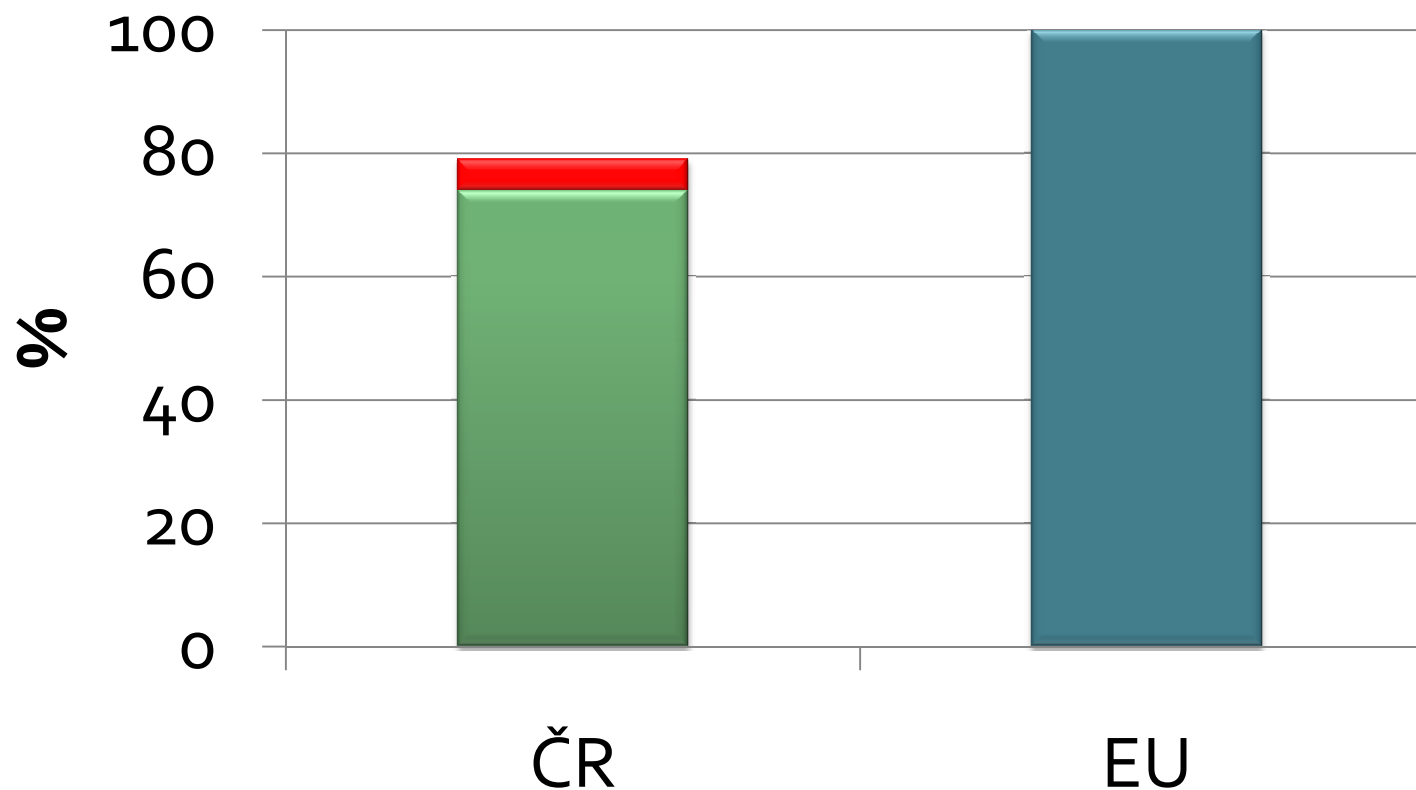

Zdroj: MF ČR 2009

ČR se v roce 2009 opět přiblíží EU

- EA12 ze 74,0 % v roce 2007 na cca **80 % v roce 2009**

Dopady krize do obcí měst

- **Nižší příjmy samospráv** než se očekávalo
  - Nutné přehodnocení cílů
- **Lokální krachy zaměstnavatelů**
  - Provozy závislé na exportu
  - Lokální rizika vysoké nezaměstnanosti
- **Tlak na deficity rozpočtů**
- **Riziko financování běžných výdajů**
  - Energie a platy, opravy
- Předlužené obce a města **ponesou krizi hůře**
- **Kdo lépe plánuje a stanovuje cíle snáze přežije**

CO RADÍME STAROSTŮM ?

Zvládnuté potíže jsou vyhrané příležitosti.

Winston Churchill

REGIONSERVIS

Doporučení starostům

- Proti krizi nelze bojovat, lze ji jen lépe přečkat
- Aktualizujte **rozpočtové výhled**
  - pokud obec nemá výhled porušuje zákon
- Vytvářejte **rezervy**, čerpejte **dotace**, **racionalizujte**
  - sledujte finanční zdraví a provozní saldo obce
- Stanovujte **strategické plány rozvoje**
  - zvyšujete tím své šance uspět
- **Zvyšujte kvalitu služeb** obce
  - zavádějte standardy kvality ISO

REGIONSERVIS

Výběr z nabídky

www.regionservis.cz

REGIONSERVIS

Specializovaný seminář

Řízení samosprávy s ohledem na finanční krizi

- 3 až 4 hod. program přímo na úřadě
- pro zastupitele, vedoucí úředníky, ale i občany
- program a podrobnosti naleznete ve svých materiálech
- objednávky možné také na www.regionservis.cz

NABÍDKA REGIONSERVISU

- **ROZPOČTOVÉ VÝHLEDY**
  - zaváděcí cena pro města 37500 Kč včetně DPH
  - obsahuje analýzu finanční kondice města
- **STRATEGICKÉ PLÁNY ROZVOJE MĚST**
- **ZAVEDENÍ NORMY KVALITY DO MĚSTA**
- **PORADENSTVÍ** – analýzy, racionalizace, audity,
- **TRÉNINK ZAMĚSTNANCŮ**
  - Systematický program zaměřený na praxi

REGIONSERVIS

www.regionservis.cz

ISO 9001:2008

REGIONSERVIS

Žádný problém se nevyřeší tím, že ho dáme k ledu.

Winston Churchill

REGIONSERVIS

- www.regionservis.cz
- ludek.tesar@regionservis.cz
- mobil: **602 690 061**
- Regionservis, spol. s r.o., Elišky Přemyslovny 429,
156 00 Praha 5 - Zbraslav

Kontakt

Poptejte se nás, rádi Vám vyjdeme vstříc.

REGIONSERVIS